

Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 12.02.1993, sp. zn. 5 Cao 34/93, ECLI:CZ:VSPH:1993:5.CAO.34.1993.1

Číslo: 48/1994

Právní věta: Vyřazení z práce v podzemí dolu pro dosaženou nebo překročenou nejvyšší přípustnou expozici anebo pro nemožnost zaměstnání v dole z téhož důvodu, jež je opatřením primárně preventivním a nikoli následným vyjádřením stupně zhoršeného zdravotního stavu pracovníka, nelze brát v úvahu při posuzování schopnosti žadatele o důchod k výkonu soustavného zaměstnání ve smyslu ustanovení zákona o sociálním zabezpečení.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 12.02.1993

Spisová značka: 5 Cao 34/93

Číslo rozhodnutí: 48

Číslo sešitu: 6-7

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Důchod, Sociální zabezpečení

Předpisy: 100/1988 Sb. § 29

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č.48

Vyřazení z práce v podzemí dolu pro dosaženou nebo překročenou nejvyšší přípustnou expozici anebo pro nemožnost zaměstnání v dole z téhož důvodu, jež je opatřením primárně preventivním a nikoli následným vyjádřením stupně zhoršeného zdravotního stavu pracovníka, nelze brát v úvahu při posuzování schopnosti žadatele o důchod k výkonu soustavného zaměstnání ve smyslu ustanovení zákona o sociálním zabezpečení.

(Rozsudek Vrchního soudu v Praze z 12. 2.1993, [5 Cao 34/93](#))

Rozhodnutím ze 13. 3. 1991 zamítla Česká správa sociálního zabezpečení navrhovatelovu žádost o invalidní důchod úrazový, s odkazem na posudek posudkové komise Okresní správy sociálního zabezpečení v K., podle něhož není navrhovatel plně invalidní, avšak je částečně invalidní. Proto mu nadále náleží částečný invalidní důchod.

V opravném prostředku navrhovatel namítal, že není schopen jakéhokoli soustavného zaměstnání a jeho dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav je způsoben chorobou z povolání, případně pracovním úrazem. Požaduje proto přiznání invalidního důchodu pro úraz.

Krajský soud v Ostravě neshledal navrhovatelův opravný prostředek důvodným, a rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení potvrdil jako správné a zákonu odpovídající. Při svém rozhodování vyšel ze zjištění učiněných v řízení, a to z výpovědí navrhovatele, slyšeného jako účastník řízení, a z posudku posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky v O. z 10. 6. 1992. Z těchto provedených důkazů soud prvního stupně zjistil, že navrhovatel se vyučil v roce 1960 kovářem, avšak od roku 1961 až do současné doby je zaměstnán u dolu Č. v K. V tomto dole pracoval jako horník v rubání (dosáhl 8. kvalifikační třídu) a v roce 1987 mu byl přiznán částečný invalidní důchod pro následky pracovního úrazu z roku 1986. Při pobírání tohoto důchodu pak navrhovatel pracoval v dole jako požárník, a to až do 1. 3. 1991, kdy byl pro překročenou expoziční dobu vyřazen z dolu na povrch. Od vyřazení z dolu na povrch pracuje stále jako povrchový dělník ve šrotovací četě při sběru kovového odpadu. Podle zjištění soudu prvního stupně činil průměrný měsíční výdělek navrhovatele 7188 Kč, jeho srovnatelný výdělek pro rok 1991 činil 9 443 Kč, z čehož dvě třetiny představují částku 6295 Kč,

Podle zjištění soudu prvního stupně jde u navrhovatele o stav po sériové zlomenině žeber, bolesti bederní páteře s diskopatií L 3-5, spondylartrózu C 5 podle rtg, dále o chronický katar průdušek s lehkou obstrukcí dolních dýchacích cest, o onemocnění kloubů a šlach horních končetin a burzy levého kolenního kloubu jako o nemoc z povolání, zjištěnou 16. 8. 1990. Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav navrhovateli i nadále nedovoluje výkon dosavadního zaměstnání horníka v rubání, není schopen pracovat v riziku vibrací, není pro něj vhodná výrazná těžší zátěž rukou a horních končetin a prašné prostředí. Podle zjištění soudu prvního stupně je však schopen s využitím získané kvalifikace, praxe, a zachovaného pracovního potenciálu pracovat v přiměřených zaměstnáních v dole jako instruktor učňů, v obsluze klimatizace, jako hlídka dopravního pásu, na úseku bezpečnosti apod. v plném pracovním úvazku, přičemž výkonem těchto zaměstnání se nepředpokládá zhoršování současného zdravotního stavu. Je schopen do zaměstnání dojíždět prostředky hromadné dopravy. Od 1. 3. 1991 byl pro naplněnou expoziční dobu vyřazen na povrch. Vzhledem k námitce navrhovatele si vyžádal soud prvního stupně doplňující posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky, z něhož zjistil, že u navrhovatele nebylo zjištěno profesionální postižení plicního parenchymu, ani zhoršení současné nemoci z povolání - onemocnění kloubů a šlach horních končetin a burzy levého kolenního kloubu. Byla zjištěna lehká percepční nedoslýchavost s celkovou ztrátou sluchu 11, 8%. Jinak posudková komise setrvala na pracovním omezení a rekomandaci, jak bylo uvedeno v předchozím posudku. Svá zjištění shrnul soud prvního stupně tak, že doporučovaná zaměstnání v dole nejsou nepřiměřená dosavadnímu zaměstnání horníka v rubání. Skutečnost, že navrhovatel byl od 1. 3. 1991 vyřazen z dolu pro překročenou expoziční dobu, nelze podle soudu prvního stupně vzít v úvahu podle zákona o sociálním zabezpečení při posuzování navrhovatelovy schopnosti k výkonu soustavného zaměstnání. Navrhovatel je však podle zjištění soudu prvního stupně schopen, i na povrchu vykonávat přiměřená zaměstnání, při jejichž výkonu nedojde ke zhoršování zdravotního stavu. Jde o zaměstnání typu kontroly hasicích přístrojů, obsluhy kompresorů degazační stanice po zaučení apod.

Ve včas podaném odvolání proti rozhodnutí soudu prvního stupně opakoval navrhovatel své zdravotní potíže, odvozené od někdejšího pracovního úrazu; zejména se zmiňoval o bolestech páteře. Bolesti končetin podle navrhovatele souvisí s chorobou z povolání. Navrhovatel vyslovil v odvolání rovněž přesvědčení, že zjištěná naplněná expoziční doba, pro kterou byl vyřazen na povrchové pracoviště, má rovněž neblahý účinek na jeho celkový zdravotní stav. Má za to, že není schopen vykonávat jakékoli soustavné zaměstnání.

Vrchní soud v Praze svým rozsudkem potvrdil rozsudek soudu prvního stupně a o nákladech odvolacího řízení rozhodl tak, že na ně nemá žádný z účastníků právo.

Z odůvodnění:

Invalidní důchod je dávkou sociálního zabezpečení, podmíněnou existencí dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, který nemůže soud sám bez odborných medicínských znalostí posoudit. Pro účely posouzení zdravotního stavu občana a jeho zachovaného pracovního potenciálu v přezkumném soudním řízení jsou ze zákona povolány posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb.). Přesto i posudek této komise je soud povinen hodnotit jako každý jiný důkaz, podle zásad stanovených v § 132 o. s. ř. Soud prvního stupně takto v přezkumném řízení postupoval, když opřel svá zjištění zejména o posudky uvedené komise, která je podala po prostudování zdravotní dokumentace a v řádném složení. Pro účely posouzení nároku na dávku důchodového zabezpečení, podmíněnou dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem, je v případě navrhovatele rozhodující, zda z hlediska svého zdravotního stavu a dochovaného pracovního potenciálu je ještě schopen vykonávat v podzemí jiné zaměstnání, které nelze hodnotit jako zcela nepřiměřené dřívějším schopnostem a společenskému významu dosavadního zaměstnání navrhovatele. Odvolací soud vychází stejně jako soud prvního stupně ze zjištění, že tomu tak je, z čehož plyne, že doporučovaná zaměstnání pod povrchem nejsou pro navrhovatele zcela nepřiměřená, nýbrž mají charakter méně kvalifikovaných zaměstnání. To odůvodňuje správnost posouzení navrhovatele jako částečně invalidního podle ustanovení § 37 odst. 2 písm. b) zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení (ve znění před novelizací provedenou zákonem č. 37/1993 Sb.).

Vyřazení z podzemí dolu pro dosaženou nebo překročenou nejvyšší přípustnou expozici nebo nemožnost zaměstnání v dole z téhož důvodu je ze zdravotního hlediska opatřením primárně preventivním a nikoli následným vyjádřením stupně zhoršeného zdravotního stavu. Odvolací soud dává proto za pravdu soudu prvního stupně, že vyřazení z dolu pro překročenou expoziční dobu nelze brát v úvahu podle zákona o sociálním zabezpečení při posuzování navrhovatelovy schopnosti k výkonu soustavného zaměstnání. Z posudků posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky pak odvolací soud zjišťuje, že u navrhovatele není zjištěn nyní žádný z důvodů, umožňujících přiznání invalidity podle ustanovení § 29 odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb.

Z výše uvedených důvodů odvolací soud potvrdil odvoláním napadený rozsudek soudu prvního stupně jako věcně správný (§ 219 a § 250f o. s. ř.).

Navrhovatel nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení, poněvadž v něm neměl úspěch (§ 224 odst. 1, § 250 k odst. 1 a § 250 l odst. 2 o. s. ř.). Úspěšný odpůrce nemá takový nárok již ze zákona (§ 125 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb., ve znění zákona č. 582/1991 Sb.).